

Prædiken til 2. juledag

Matt. 10, 32-42

"Tro ikke jeg er kommet for at bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd. Jeg er kommet for at sætte splid mellem en mand og hans far, en datter og hendes mor, en svigerdatter og hendes svigermor, og en mand får sine husfolk til fjender".

Sådan siger Jesus i vores evangelietekst til denne 2. juledag. Mærkelige ord. Barske ord. Ja, rystende ord til mennesker, for hvem julen måske først og sidst er den tid på året, hvor familien og familiesammenholdet skal fastholdes og styrkes. Styrkes, også i kraft af julens fortælling om den hellige familie i stalden i Bethlehem. En sand grundfortælling, som i vores kultur har haft den, synes vi da, gode virkning, at den maner til nærhed, nærvær og familiesammenhold.

Og så kommer vi i kirke her 2. Juledag. Vi kommer måske oven i købet for at blive bekræftet i vores ønske om at fastholde julen som familiens og familiesammenholdets fest. Og hvad møder os så her i kirken på denne 2. Juledag? - En vred, en harmdirrende Jesus, der om sig selv siger, at han er kommet for at sætte splid i familierne. Hvad er meningen? Må vi ærligt talt spørge.

Nå, ja, vi ved da godt, at der selv i de bedste familier kan opstå situationer, hvor det er så som så med familiesammenholdet. En hel, lang jul i familiens skød kan jo også ind imellem udvikle sig til en ret så slidsom affære for deltagerne. Især da, hvis familien er noget, man kun er sammen med ved juletid, og man måske pludselig indser, hvor stor afstanden er blevet. Til ens forældre. Til ens søskende. Til ens børn.

Det sidste er jo det værste. Splidagtighed mellem forældre og børn, der bevæger sig længere og længere væk fra hinanden, er jo noget af det mest hjerteskrærende, der findes. Og, kunne man spørge, er det sådan noget, der er på færde i vores evangelietekst til denne 2. Juledag?

Dertil må der svares, at det er det på sin vis. Evangeliet blev i hvert fald til i en situation, hvor den på dette tidspunkt nye religion eller Gudstro skabte afstande mellem mennesker, også mellem forældre og børn. Hvor børn gjorde oprør mod deres forældre og mod alt dét, forældrene havde opdraget dem til, ja, mod hele samfundet. I en sådan grad og på en sådan måde, at de risikerede at dø af det. Sådan som det skete for kirkens

første martyr, den hellige Stefanus, som vi hørte om i dag, og som jo har lagt navn til denne helligdag, der også kaldes Skt. Stefans dag. Han blev jo stenet af sine landsmænd, herunder måske også af sine egne familiemedlemmer, der simpelthen ikke forstod, at han og hans medkristne gik deres helt egne veje.

Hertil må vi jo sige, at situationen i dag er en ganske anden. Vel kender vi da til uenighed og konflikter mellem forældre og børn. Men for det meste viser vore dages forældre jo stor forståelse for deres børn og deres eventuelle særheder. Og når det bliver jul, er der faktisk ingen grænser for forældres forståelse for deres børn. Eller er der?

For nogle år siden udkom der herhjemme en bog af et vist kirkeligt tilsnit, som efter sigende blev lidt af en sællert. Præsten & Kogejomfruen, hed bogen, og den var, som titlen antyder, ganske rigtigt en kogebog. Og kogebøger sælger jo virkelig i vore dage. Og hvis man tilmed formår at kombinere kogekunst med religiøse skikke, traditioner og høj-tider, så skulle succesen være helt sikker.

Og det var just, hvad bogens forfatter, en sjællandsk præst og kendt madskribent har forsøgt med sin bog: At skabe en forbindelse eller kobling mellem kristendom og kogekunst. Med bogen var der, som det hed i en omtale, "indgået en poetisk alliance mellem kirke og køkken, himmel og jord, der gør måltidet til en ophidsende forsmag på evigheden". Ja, det stod der virkelig! Alle-

rede i adventstiden kunne man derfor gå i gang med at forene kirke og køkken på følgende måde: "Advents liturgiske farve er lilla, og derfor indeholder opskrifterne lilla ingredienser som f.eks. aubergine, figner og brombær. Desuden opfordres der til at drikke pinot noir i denne periode".

Så hvis De har siddet juleaften og tæsket rundt i den sædvanlige ande- eller flæskesteg med brunede kartofler og rødkål, skal jeg hilse og sige, at De til næste jul bør være meget mere "sanselig" og servere "appelsinglaseret and med kornsalat og gedeost-creme". Så ved De det.

Den pågældende kogebogspræst, som betragter sig selv som meget moderne og derfor også som "enormt sanselig", har en teologisk hovedtese, der går ud på, at kogekunst simpelthen er kristendommens redning, fordi vi, som han siger, "jo husker med maven".

Det er der selvfølgelig noget om. Det gælder i hvert forældregenerationen i dagens Danmark, at den "husker med maven". Men hvad med børnene og alle deres særheder? Hvor er de henne i forhold til denne gastronomiske sanselighed af kirkeligt tilsnit? Ja, ingen af dem, slet ikke de største af dem, er rigtigt med ved bordet, fordi de ærligt talt ikke gider tage del i de gamles "enormt sanselige" måltid. Nå ja, de vil selvfølgelig gerne have noget i skrutten. Helst i en fart. Men de gider i hvert fald ikke at tage del i de voksnes samtale omkring bordet, der da også i almindelighed handler om de voksne selv, deres

uforgribelige meninger om dette og hint, deres "enormt sanselige" kogekunst, deres gode vine, deres interesser, aggressioner, frustrationer og hvad ved jeg. I hvert fald om dem selv og alle deres "problemer". Eller "problematikker". Hvad børnene og de unge mennesker har af problemer, hvad de tror, tænker, mener og går rundt og laver, interesserer jo egentlig ikke forældre, der er dybt optaget af at åbne en flaske god pinot noir, appelsinglacere juleanden og "snarke" om sig selv.

Så alt imens de pæne, kultiverede og gastronomiske voksne samles om veldækkede og velforsynede borde, hvor de fører deres pæne og kultiverede samtaler om sig selv, har børnene og de unge mennesker for længst forladt bordet for at søge sammen med deres jævnaldrende kammerater og foretage sig ting, som de voksne kun læser om i avisen.

Børn husker da heller ikke med maven. Det gjorde vi andre heller ikke, da vi var børn. Samværet omkring juleanden og flæskestegen var ærligt talt også i vores barndom noget, som helst skulle overstås i en fart. Så man kunne komme i gang med det væsentlige: Alt dét, der ikke foregik ved de veldækkede juleborde, men helt andre steder. Alt dét, som voksengenerationen synes at have glemt, fordi de kun "husker med maven". Og som derfor går utroligt meget op i, hvordan anden skal steges, og hvilken rødvin der skal drikkes til. Og de går skam også meget op i at mødes med deres børn i deres nye såkaldte "samtalekøkken" og få "snarket" om tingene. Hele måltidet igennem. Hele

Redaktion
Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
- hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

juleaften. Og resten af juledagene med. Men børnene orker ikke at "snarke" mere om tingene. Derfor forlader de hurtigst muligt familiefællesskabet, måltidsfællesskabet, rødvinfællesskabet og snakkeklubben for at søge ud mod andre fællesskaber, hvor der er "gang i den", og hvor der sker ting og sager. Hvor der ikke snakkes om tingene, men hvor der råbes og skrives, junks og drikkes. Og hvor alt skal prøves af.

Næste dag kan man i avisen læse om ungdommens umådeholdne forbrug af alkohol og euforiserende stoffer, og i aftenens TV-avis dukker der en psykolog op, der siger, at sådan noget skyldes, at forældregenerationen har svigtet, og at nu bliver danske forældre altså nødt til at "snarke" mere med deres børn. Heri er forældrene ganske enige. Og ved middagsbordet, hvor man spiser resterne fra i går, tilsat en ny flaske rødvin af god årgang, tages emnet op. De voksne snarker og snarker og snarker. Snakker om, hvor vigtigt det er at få snakket. Og de opdager slet ikke, at børnene igen har forladt bordet.

Har forladt bordet og "samtalekøkkenet" for at finde sammen med nogen. For at finde et sammenhold. Ikke en snakkeklub, hvor man snakker og spiser og snakker og drikker rødvin og snakker og skændes og snakker og diskuterer og snakker. Men et sted, hvor man ikke bare spiser sammen og snakker sammen, men hvor man holder sammen.

Og hvor man sammen bevæger sig helt derud, hvor de voksne aldrig kommer.

Om det midt i alt dette går op for dagens børn, at der her i kirken findes et fællesskab, som har bud, også til dem, er nok tvivlsomt. Ingen voksne, ingen forældre, ingen pædagoger, ingen lærere, ingen psykologer har nogensinde fortalt dem om det, så sandt som kirke og kristendom altid har været foragtet af en voksengeneration, der spiser en masse og siger en masse, men som aldrig har ladet sig noget sige.

Derfor er børnene også blevet opdraget til at dele voksengenerationens foragt for kirken, og hvad den står for. Derfor ved de heller ikke, at der her i kirken lyder et ord, som har bud til beklemte og knuste hjerter, der længes usigeligt efter et fællesskab, hvor der ikke bare snakkes og spises og snakkes og drikkes, men hvor der grædes og lees, elskes og sørges. Ikke fordi mennesker her i kirken er anderledes og bedre end andre voksne. Bestemt ikke. De er måske dybt optaget af den seneste trend: Den kirkelige koge- og talekunst. Men fordi der her i kirken lyder et ord, som ikke kommer fra de voksne. Men som kommer et andet sted fra. Som kommer fra Gud.

Et ord, som altid har talt til beklemte og knuste hjerter, der ikke vidste, hvad de skulle gøre af sig selv og deres drømme og længsler, deres glæder og sorger. Et ord, som derfor altid er blevet forstået og grebet af fortvivlede mennesker, som

ikke havde dét, hvortil de kunne hælde deres hoveder, og som derfor blev så desperate, at de var nødt til at bevæge sig derud, hvor de ikke kunne bunde.

Til dem lyder der her i kirken et ord fra Gud, som siger til beklemte og knuste hjerter: Uanset set hvem og hvad du er, uanset at du er ved at dø af mangel på fællesskab, så har jeg, Gud besluttet at have fællesskab med dig. Virkeligt fællesskab med dig. Derfor blev jeg et barn som dig. Et barn, som der ikke var rum for eller plads til, og som derfor blev født i en stald, svøbt og lagt i en krybbe.

Det er et ord, som altid har været foragtet af de magtfulde, af de etablerede, de kloge, de diskuterende, de snakkende, som kun husker med maven, og som derfor har glemt, hvad julens fortælling egentlig rummer, og hvem den har bud til. At den måske slet ikke har bud til dem. Men at den har bud til deres børn. Til dem med de knuste hjerter.

For knuste hjerter føler bedst, hvad denne store frydefest for glæde har at bringe.

Jens Ole Henriksen, Vejlbjby

Salmer: 125 - 124 - 128 - 109 - 122 - 129